

וישב

תשפ"ג	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
הולדת נרות	4:16	4:02	4:05	4:20
מוצאי שבת	5:19	5:18	5:17	5:21
רבינו חם	5:51	5:55	5:51	5:56

נא לשמור על קדושת הגליון

קפת הברזל בחדרו של האבא

"ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רעים בשכם... ויאמר לו הנני" (יב-יג) מפרש רש"י: הנני - לשון עגנה וזריות. נדדו למצות אביו, ואף על פי שהיה יודע באחיו ששונאים אותו. מצוה זו של כבוד אב ואם, נחשבת למצוה מהקשות ביותר, ומהמוררות ביותר. אך המכבד הורים, חוץ מזה שיזכה שגם ילדיו יכבדוהו, עוד מצפה לו שכר רב: אוכל את הפרות בעולם הזה, והקרן קיימת לעולם הבא. הגאון רב סעדיה ז"ל נתן טעם לכך שקבעה התורה במצות כבוד אב ואם שכר אריכות ימים: מפני שלפעמים עתידיו שיחיו האבות עם הבנים זמן ארוך, והאבות הם למשא כבד על הבנים, ומצות הכבוד יכבד עליהם, לכן קבע שכר המצוה הזאת - "למען יארכו ימיהם". כלומר, עליך לכבדם ותחיה עמם, ואם אולי תצטער על חיייהם - דע שעל חייך אתה מצטער.

ר' פנחס שטרנסקי, עלה לארץ ישראל. הוא התישב בירושלים, ופתח חנות מכלת קטנה ברחוב היהודים בעיר העתיקה, ממנה פרנס בכבוד את שבעת בניו ובנותיו.

את כל טוב לבו וזמנו הנוח השקיע ר' פנחס בצאצאיו. הם גדלו ופרחו. על אף חיי הדיחוק בירושלים של אז, עשו חיל והקימו בתים לתפארת. כל אחד משבעת ילדיו, כבר היה הורה לצאצאים משלו, הלא הם נכדיו ונכדותיו של ר' פנחס.

אך לאחר שמלאו לו שבעים שנה, החל ר' פנחס להחלש וכבר לא היה כח במתניו לנהל את חנות המכלת. תחלה ישב בה רק חצי יום, ולאחר שנפטרה אשת נעוריו, מאן להתנחם והגיף את תריסי החנות, על מנת שלא לשוב ולפתחם.

הוא ישב מרביתו של יום בבית הפנסות ואמר תהלים, למד משנה ו"חק לישראל", הקשיב לשעוריו של מגיד השעור בגמרא לאחר תפלת ערבית, הבין מה שהבין, והלך הביתה ללכלל פת דלה עם מעט שמן ובצל.

המחשבות רדפו אותו, ומצצו את לשד עצמותיו. ראה מה עלתה לה. את כל חייך השקעת בילדים, הם גדלו לתפארת, אבל איפה כבוד הורים? מדי פעם מגיח אחד מהם לבית, מציץ לרגע לראות אם הכל בסדר וחומק במהירות. איפה מסירות אמתיות לאבא אלמן ובודד? איפה הרצון הפנימי? איפה הדאגה והאכפתיות לאביהם מולידים?

כששמעו המרירות בלבו כמעט מאים לחנקו, עלה לביתו של הגאון רבי שמואל מסלנט זצ"ל, רבה של ירושלים, שהבטיח "כפיא דיהודאי" צר מהכיל את עמק חכמתו ופקחותו. שמע רבי שמואל את מצוקת נפשו של ר' פנחס, חיוך פקחי האיר את עיניו והוא יעץ לו בקולו השקט מה לעשות. מביתו של רבי שמואל הלך ר' פנחס לחנותו של ר' שמעון הפחח, ורכש ממנו תבת ברזל גדולה, כעין פספס, אשר בראשה התקן מנעול מתכת כבד ומרשים. הניח ר' פנחס את הקפה בחדרו במקום בולט, והמתין לתוצאות. באותו יום, כשהגיע בכור בניו, קלמן, לבקרו, נתקלו מבטי בפקת הברזל המרשימה. ר' פנחס חמק מהחדר, כבדך אגב, כדי לשפות קמקום על הפתילה, ולהכין כוס תה לבנו בכורו. בינתיים התקרב קלמן אל הקפה ונסה לטלטל אותה, כדי לתהות על תכולתה. פאשר בקשי רב הצליח להזיז את הקפה, הפתע מאד. היא הייתה כבדה כעופרת, ובדמיונו של קלמן הצטירו להם כמה מטילי זהב צהבהבים, בגדל טבעי. תוך יום, פשטה השמועה בקרב ילדיו של ר' פנחס, כי בחדרו של אבא שוכנת פספת גדולה וכבדה, ומי יודע מה היא תכולתה...

מאותו יום החלו ילדיו של ר' פנחס לכבד את אביהם לאין שעור. לא הותירו אותו אף רגע לבדו. מדי לילה ישן עמו נכד אחר, ואל בית הפנסות כבר לא הלך לבדו, אפילו לתפלת מנחה. בניו החלו להמצא בביתו מדי יום ואף קבעו עמו חברותא. בנותיו וכלותיו שטפו את הרצפות פעמים בשבוע, והבית הישן והמאבק



את זמן ההמתנה, נצלו הפמתינים בפריקת תסכולם על ראש הצינת שונתה במחלקה. הם טענו כי אין זה מצדק להניח להם להמתין במשך שעה ארוכה, רק בשל מקרה חרום שהתפתח במחלקה אחרת...
 כאשר לבסוף שב הרופא - הוא לא שב לבדו... התברר, כי בשל חמרת המקרה שאליו הוצק, הוצקו עוד כמה רופאים, בכירים יותר, חלקם כלל אינם נמנים על צינת בית החולים... את בקורם של הממחים בבית החולים, נצל הצינת כדי לבקש מהם לבדק כמה מהחולים המאשפזים בחדר המיון, וביניהם - את מידעו.

לאחר שהוא נבדק על ידי רופא ממחה שאינו נמנה על צינת בית החולים, החליט הלה כי נתן לשחרר אותו באופן מדי אל ביתו, ומסר לו מרשם למשחה שאמורה לפתור את הבועה מיסודה. יותר מכך: מתוך דברי הרופא הממחה התברר, כי נתוח, במצב הנוכחי, לא זו בלבד שלא היה מביא תועלת, אלא להפך: עלול היה לגרום לנזק חמור, ולהעמיד את חייו בסכנה, שכן הזהום עלול היה להתפשט לכל הגוף ולהגיע אף למחזור הדם!

בדיעבד, במבט לאחור, השפיל אותו יהודי לראות את חסדי ההשגחה העליונה: מקרה החרום, שגרם לו לתסכול כה רב - נועד, למעשה, לגלגל את הדברים כך שהרופא הממחה יגיע לבית החולים, ויצייע לו את הטפול המיטבי, שיפתור את הבועה ויציל אותו מנתוח העלול לסכן את חייו!

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הרמב"ם: כל עוד היה יוסף בבית האסורים, באמת לא הייתה כל משמעות לשאלה באיזה בית סהר הוא כלא... אולם מאחר שההשגחה העליונה הועידה את ישועתו של יוסף באמצעות שר המשקים, אשר יספר על אודותיו לפרעה וימליץ עליו כפותר חלומות ממחה - הייתה חשיבות רבה לעבדה ש**כבר מלכתחלה** הוא נאסר בבית הסהר שבו אסירי המלך אסורים, בית הסהר אליו עתידים היו

נצץ מנקיון והדיף ריח בשול של מאכלים טעימים. כך עברה עליו זקנותו של ר' פנחס בטוב ובנעימים, מקף באהבת בני משפחתו המסורים. הודות לטפולם המסור, הגיע לגבורות. במלאת לו שמונים שנה נאסף אל אבותיו. בשוקם הבייתה מהלוחה התישבו הבנים ושיבה של אבלות.
 ככלות ימי השבעה בשוקם מהר הזיתים, מחלקת הקבר הטרחה, הגיעו כל היוזשים אל הבית, וכאחוזי תזוית החלו תרים ומחפשים אחר מפתח הכספת.

למרבית הפלא לא מצאו שום מפתח. רק לאחר חפושים ממשכים נמצא פתק מתפורר במטתו של אביהם המנוח, מתחת לפריט הבלייה, על מזון הקש העתיקה, ובו נכתב: 'המפתח נמצא אצל הגאון הצדיק רבי שמואל מסלנט'.

בזריות, רצו אל הרב ובקשו ממנו את המפתח. רבי שמואל מסר בידיהם מפתח חלוד, בחינוך מסתורי. הם דהרו ברגלים ורעדו כל הדרך אל ביתו של אבא זצ"ל, נגשו בלב דופק אל הקפה העתיקה וסובבו את המפתח בחור המנוול.

דלת הקפה נפתחה לרוחה, אך אבוי - מה זה? במקום צליל ענג של מטבעות מנצנצים ונקישתם של מטילי זהב הנופלים בכבדות, חזו עיניהם באבנים ובעפר תחוח הנגרים מן התבה.

"אבא שטה בנו!" זעמו איש אל אחיו. "השלה אותנו כאלו משאיר לנו ירשת עתק והניח לנו אבנים ועפר".

כיון שרבי שמואל היה מערב במעשה ושמר על המפתח, הלכו אליו כדי לשפך את זעמם על אביהם שעשה מהם לעג וקלס.

רבי שמואל שמע את טענותיהם כשחיוך קל מרפרף על שפתיו. "ובכן, רבותי", אמר, "כל האשמה מטלת עלי".

"מה?!" נדהמו הבנים. "כן, אני השאתי לאביכם את העצה של התקנת קפת ברזל כבדה. לפני עשר שנים בא והתמרמר לפני כי בני ובנותי אינם מכירים טובה ואינם מכבדים את שיבתו. אמרתי לו, שהוא בעצמו אשם, כיון שחלק בחייו את כל הונו, ולבניו לא נותר עבור מה לכבדו, אלא לשם שמים, וכנראה אינם עומדים במדרגה זו. יעצתי לו לקנות קפה כבדה ולמלאוה בעפר ואבנים, וכך לגרות את דמיונכם כאלו ירשת עתק ממתנה לכם. אין לכם על מי לבוא בטענות אלא על עצמכם. אביכם לא אמר מלה ולא שקר לכם בדבר הירשה, אלא רק דמיונכם הכוזב הוא שהוליד אתכם שולל".

האחים והאחיות עמדו לפניו סמוקי לחיים, ספק מבושה, ספק מזעם. ואלו רבי שמואל חיך שוב את חיוכו הפחתי ואמר: "מה לכם כי תלינו על אביכם, הרי בזכות הקפה הזו, הרווחתם עשר שנים של מצות כבוד אב..."
 (קד בטיח)

הישועה מוכנה מראש...

"ויתגורו אל בית הסהר מקום אשר אסירי המלך אסורים" (ל-ט-ב) לכאורה, יש להבין: מדוע היה צורך להדגיש כי יוסף נכלא בבית הסהר שבו אסירי המלך אסורים? האם היה ליוסף הגדל בין בית סהר זה למשנהו?
 את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

יהודי יקר סבל מזהום ברגלו, ופנה לרופא המשפחה. הרופא הציע טפול במשחות שונות, אך הן לא הביאו לשפור משמעותי במצב. בצר לו, פנה ליהודי לרופא ממוחה, והוא נחרד למראה הרגל, ומהר להפנותו בדחופות לחדר המיון, לצד הערכה וטפול משמעותי יותר.

בחדר המיון, לאחר המתנה ממשכת, נגש רופא ליהודי הסובל, בדק את רגלו, וקבע: יש לנתח את הרגל בדחופות! לשם כך, החליט הרופא לאשפז אותו, אולם סטרום הספיק לטפל בפרטים הטכניים של האשפוז - נשמעה קריאה בחדר המיון, והצינת הוצק לטפל במקרה חרום רפואי שהתפתח באחת מהמחלקות.

התברר, כי מדבר היה במקרה חמור במיוחד, של פויה בדרך גבוהה, על פני שטח גוף רחב במיוחד... הרופא המטפל בחולים שבחדר המיון, יחד עם חלק נכר מהצינת - עזבו מיד את חדר המיון ומהרו אל המחלקה המדוברת. ליהודי המיסר ולחולים רבים נוספים, לא נותר כי אם להמתין בסבלנות לשובו של הרופא, במשך שעה ארוכה.

'אירכיון' 'היור'

החלכות
כבוד
אמא



לנהג כמנהגי בעלה בפני הוריה

שאלה: אשה נשואה, האם תנהג כמנהגי בעלה גם בבית הוריה, בפני הוריה.

תשובה: אין זה פגיעה בהורים כשבתם שהתחתנה נוהגת כמנהגי בעלה בפניהם אם זה רצון בעלה.

ולכתחלה תבקש רשות לכך מהוריה, ואם יש להם שכל, שיתנו לה רשות. ולא יפה עושים הילדים שלא נמנעים מאכילת קטניות בפסח בבית הוריהם שנוהגים אסור בדבר.

אבל כאשר הבת רוצה לאכל מצה שרויה בפסח בבית הוריה, כאשר הם נוהגים מאכילת מצה שרויה בפסח, יש לאסר עליה בתכלית, כי במצה שרויה, הפוסקים שמחמירים, החיש הוא משום חמץ.

(באדיבות הרב בן ציון גולדברג ידלר שליט"א עורך הספר "למען יארכיון" (yadlerbengmail.com))

6 ספרים לבחירה ועוד מתנות נוספות!

1-800-39-39-38





מבצע ענק!

בהתחייבות ל-3 שנים

מזמינים מנוי

עלון מטעמים לכל שבת וחג

15 ₪ לחודש

*בהתחייבות לשנה 2 ספרים מתנה